

til Selveiendoms Fremme; det er netop af den Grund, jeg har sluttet mig til Forslaget. Der blev igaar anført imod dette Forslag og imod Forpagtninger i det Hele taget — jeg troer, det var af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) — at der er et stort Fortrin forbundet med disse Forpagtninger paa 50 Aar. Det kan gjerne være muligt, at de i visse Tilfælde kunne have deres Fortrin, idet de ere paa bestemte Aaremaal; men Sæstevæsenet kan virkelig ogsaa ved mange Leiligheder med Hensyn til Aaremaal have sit Fortrin fremfor Forpagtninger. Jeg kjendte f. Ex. en Mand, der døde i Foraaret, som havde haft en Gaard i Fæste i 52 Aar, og som i den Tid havde været 3 Gange gift. Hvis nu han havde haft Gaarden paa 50 Aars Forpagtning, havde han naturligviis maattet forlade sin Gaard et Par Aar, før han døde, men da han havde den i Fæste, var der ikke alene den Forskjel, at Manden selv kom til at bestyre sin Gaard, saalænge han levede, men han efterlod den ogsaa til sin Enke, der er imellem 40 og 50 Aar. Der er nu Intet veien for, at hun, naar hun ikke gifter sig, kan beholde Gaarden, og det kan naturligviis være i 20 Aar. Jeg troer saaledes, at her er et Tilfælde, hvortil der har været Fordeel ved Fæste fremfor ved Forpagtning paa 50 Aar. — Det ærede Medlem for Præsts Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) undtalte igaar — hvis jeg forstod ham rigtigt, at han troede, at Forpagtninger, naar Regjeringens Lovforslag blev gennemført, sjældent eller saagodt som aldrig vilde blive anvendte, men hvis det skulde blive Tilfældet, mener jeg, at det ærede Medlem maatte være tilbøielig til at stemme for Forslaget under Nr. 1; thi naar han ikke frygter for, at Forpagtninger ikke blive brugte, hvorfor vil han da ikke hjælpe med til at bortskaffe dem? Jeg tvivler imidlertid om, at de ville ophøre, og jeg venter det ikke. — Den anden Grund, hvorfor jeg har sluttet mig til Forslaget, er navnlig den Stilling, jeg frygter for, at Forpagteren vil komme til at indtage ved Forpagtningscontractens Udløb, naar han ikke længere kan blive ved Gaar-

den. Jeg har selv været Forpagter i 17 Aar, og jeg har ikke kunnet frigjøre mig for den Tanke, hvorledes det skulde gaae mig i Tilfælde af, at jeg skulde opleve den Tid, da Forpagtningscontracten udløb, hvor efter jeg ikke længere havde Ret til at blive ved Gaarden. Det er saare sjældent Tilfældet, at Forpagteren lægger sig Noget op, saaledes, at han kan søle sig betrygget for den Tid, da han ikke længere har Rettigheder til at bruge Gaarden; thi i Almindelighed er Forpagtningsafgiften saa høit anfat, at han kan være meget glad, hvis han kan svare sin Afgift og derhos have et tarveligt Udkomme. Den høitærede Indenrigsminister sagde igaar om Motiveringen i Betænkningen i Anledning af dette Punkt, at det var et sørgeligt Billede, Mindretallet oprullede ved at gjøre den Fremstilling, at Forpagteren ved Forpagtningscontractens Udløb i Almindelighed var i saa fremrykket Alder, at han ikke vilde see sig istand til at bryde sig en ny Livshane, og at han da var henvist til strengt Arbejde, hvortil han var uskiftet. Ministeren troede, at det Omvendte som oftest vilde være Tilfældet, og at Forpagteren ved at tage Gaarden i Besiddelse paa bestemt Aaremaal i Reglen kunde samle sig saa Meget, at han var istand til at kjøbe Gaarden ved Forpagtningens Udløb. Det var et meget lyst Billede, som den høitærede Minister her fremstillede, men jeg troer, at Forholdet i de færreste Tilfælde vil blive saaledes; jeg troer, at det i de fleste Tilfælde vil blive saaledes, som Mindretallet har fremstillet det. Det lyse Billede, som den høitærede Minister fremstillede for os, har nogen Lighed med at sætte et Lys i en Eygte og derpaa at gaae ud i den mørke Nat; naar Lysen er udbændt, staaer man alene i Mørket og staaer hjælpeløs, indtil der kommer en eller anden god Ven, som tager En under Armen og viser den rette Vej. Denne Forestilling har jeg om Sagen, og, som jeg før omtalte, troer jeg, at det almindelige Tilfælde vil være, at en Mand, naar han sidder i en Forpagtning, kun har, hvad man i daglig Tale kalder Dagen og Veien; naar han kan svare sine Afgifter, er det allerede store Ting. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale Forslaget under Nr. 1